

Tilburg, 25 april 2024

Jaarverslag Tilburgs Mediafonds 2023

Verduurzaming Tilburgs Mediafonds

In 2022 is door de gemeenteraad van Tilburg ingestemd met het raadsvoorstel *Tilburgs Mediabeleid 2023 – 2026*. In het verlengde van het vastgestelde beleid is in 2023 een subsidie toegekend van 75.000 euro.

Aanvragen in 2023

In 2023 zijn vier aanvraagrondes voor een stimuleringsbijdrage aan journalistieke projecten opengesteld. Er zijn 23 aanvragen ingediend voor een totaal bedrag van 211.049 euro.

Daarvan zijn 11 aanvragen toegewezen voor een totaal bedrag van € 50.234,-

Vanaf 2022 is de mogelijkheid geboden om een stimuleringsaanvraag in te dienen voor een vooronderzoek, waarbij kan worden nagegaan of een veronderstelde journalistieke kwestie voldoende aanknopingspunten heeft voor verder onderzoek. Een vooronderzoek kan ook samenvallen met een pilot voor een productie. De maximale stimuleringsbijdrage voor een vooronderzoek bedraagt 1500 euro. In 2023 betrof 3 van de 11 toegewezen aanvragen een vooronderzoek.

De resultaten van ondersteunde journalistieke projecten staan op de website van het Tilburgs Mediafonds: <https://www.tilburgsmediafonds.nl/projecten/>

Overzicht van in 2023 gehonoreerde aanvragen

Reconstructie van de N65 – Tobias van der Valk

Projectsom vooronderzoek € 1.472

Het Brabants Dagblad becijferde dat met de vernietiging van de plannen voor de reconstructie van de N65 door de Raad van State in 2022 minstens 19 miljoen euro aan ontwikkelingsgeld de prullenbak in is gegaan. Reden voor de RvS om het plan te vernietigen was een gebrekkig stikstofonderzoek. Maar ook op andere vlakken was de weerstand tegen het plan opvallend. Er werden bij de RvS bezwaren door maar liefst 26 verschillende klagers ingediend. Opvallend genoeg waren verschillende tegenstanders niet principieel tegen de reconstructie, maar vooral kritisch op de manier waarop de gemeente de plannen wilde doorvoeren. Er zou geen zorgvuldig onderzoek zijn gedaan en niet geluisterd naar bezwaren van omwonenden.

Hoe kon zo'n groot project, dat miljoenensteun kreeg toegezegd van provincie en het Rijk, en waarvan de gemeente claimde dat al het onderzoek zorgvuldig en met steun van de

bevolking was gedaan, na 11 jaar alsnog worden afgeschoten? En hoe kon het dat er zoveel tegenstand was?

In het vooronderzoek willen de aanvragers een timeline bouwen om een algeheel beeld te krijgen van de belangrijkste momenten in de ontwikkeling van de plannen, aanbellen bij bewoners die langs het traject wonen om hun verhaal te horen en contact leggen met verschillende actiegroepen en betrokken bestuurders. Als daarmee genoeg informatie naar boven komt en voldoende bronnen zijn verzameld, kan de stap naar een journalistieke productie worden gezet.

Inclusieve stad. Een serie van 8 podcasts – Halima Özen

Projectsom € 4.570

Het motto van de Tilburgse gemeente is Tilburg Inclusieve stad. Maar wat is dat dan en hoe kenmerkt zich dat in Tilburg. Halima Özen is D&I expert en ziet dat het gesprek over 'hoe nu samen verder', vanuit de inclusieve gedachte vooral gevoerd wordt in de Randsteden. In Brabant wordt er veelal de schouders opgehaald met enerzijds de gedachte 'ach het is weer iets van de randstad dat is overgewaaid'. En anderzijds zie je dat organisaties en burgers aan het begin staan van deze ontwikkeling. Dat maakt het gelijk zo urgent. Want de tweede groep groeit hard en zoekt hiervoor handvatten en bijval van overheden en de gevestigde orde. Of keert deze groep zich juist af wanneer deze niet gehoord gaat worden. In een reeks van 8 podcast uitzendingen gaat Halima Özen met verschillende Tilburgse (eo) ervaringsdeskundigen in gesprek over dit vraagstuk. De centrale vraag is: Wat is er nodig om tot die 'zogenaamde inclusieve stad te komen?'

Kinderen in vechtscheiding – Floor Foole

Projectsom € 880

Kinderen zijn nog steeds de grootste dupe van een vechtscheiding. Ondanks hulpverlening en speciale programma's die hier vanuit de overheid voor opgetuigd zijn, zijn de kleinsten de grootste slachtoffers. Het kabinet heeft aangegeven hier steviger tegen te willen optreden en er loopt er nu een pilot ook in Tilburg met een gezinsadvocaat vanuit de overheid dat soelaas moet bieden. Wat leert deze Tilburgse pilot ons?

Grondspectatie Tilburg Noord - Coen Ramaer

Projectsom € 8.200 waarvan definitief uitbetaald: € 4.200

Uit kaarten die RTL en het FD publiceerden blijken twee stukken grond ten noorden van Tilburg in hoge mate versnipperd te zijn. Het gaat om grond die volgens het huidige bestemmingsplan bestemd is voor landbouw. Uit gegevens van het kadaster blijkt dat grond voor gemiddeld zo'n 62,5 euro per vierkante meter verkocht werd. Een sterke indicatie voor grondspectatie want de gemiddelde prijs voor een vierkante meter landbouwgrond was in de afgelopen 17 jaar ongeveer 4,50 euro. De vraag is dus: hoe denken de beleggers hun enorme investering terug te verdienen? Of worden ze belazerd?

Dwarse Dansers – Joost Goutziers

Projectsom €4.631

Tilburg is de spil in de ontwikkeling van moderne dans in Zuid-Nederland. Alle gezelschappen in het zuiden hebben een relatie met de stad en de Dansacademie. Met een stimuleringsbijdrage wordt een journalistieke publicatie mogelijk gemaakt die deze

ontwikkeling beschrijft. Deze publicatie is onderdeel van het boekproject *Dwarse Dansers*, waarin choreografen en dansers worden beschreven en aan het woord komen die in Tilburg zijn opgeleid. Deze *dwarse dansers* zijn onderdeel van het verhaal van de stad en zijn kunstprofiel.

Journalistieke training lastige interviews – Jeroen Bezem

Projectsom € 5.747,50

De Tilburgse regio is een bloeiend landschap van talkshows, interviewprogramma's, stadsgesprekken, debatten, symposia etc. De redacties en presentatoren van al die programma's (vaak zijn het vrijwilligers) houden de vinger aan de pols van de samenleving en zitten vaak boven op het nieuws. Dit betekent dat zij ook regelmatig lokale/provinciale/landelijke politici, deskundigen en mensen uit het maatschappelijke speelveld live interviewen. Het komt regelmatig voor dat daarbij de 'bevroegden' slimmer, handiger en/of meer ervaren zijn dan de 'ondervragers'. Dat is niet bij elk onderwerp een probleem, maar vaak wel bij politiek, wetenschappelijk of maatschappelijk heikele onderwerpen. Het publiek krijgt daardoor niet alle informatie waar het recht op heeft, het krijgt enkel te horen wat de 'bevroegde partij' kwijt wil. Als de presentatoren leren om scherper te interviewen ('korter op de bal te spelen'), verbetert daarmee de inhoudelijke en journalistieke kwaliteit van de Tilburgse talkshows en interviewprogramma's.

Buurtbus: de regio buiten bereik – Rens van der Plas

Projectsom € 2545

In de regio Midden-Brabant zijn er verschillende kernen zoals Biezenmortel en Cromvoirt die wat openbaar vervoer betreft afhankelijk zijn van de Buurtbus: een klein busje waarin ruimte is voor acht mensen, dat bemenst wordt door vrijwilligers en dat doorgaans overdag op werkdagen van dorp naar dorp kachelt. Het is het ultieme compromis: voor dorpen met te weinig inwoners voor een 'normale' buslijn, is dit het alternatief. Maar de vraag is of het werkelijk een alternatief is als de Buurtbus zo kwetsbaar is. De komende twee jaar worden er voor het openbaar vervoer namelijk op verschillende plekken in Brabant een nieuwe aanbestedingsprocedure gedaan. De vraag is welke positie die Buurtbus daarbij in gaat nemen.

Beeldhouwen tegen racisme – Floor Foole

Projectsom € 9.000

Opkomend kunstenaar Tommy van der Loo is zelf niet het type dat de straat opgaat met een protestbord onder zijn arm. Hij laat zijn stem horen door zijn kunst en die is wel heel uitgesproken. Hij onderzoekt in zijn werk racisme, ongelijkheid en het Nederlandse slavernijverleden. Hij is zelf half Nederlands, half Antilliaans en etniciteit en afkomst zijn veelgebruikte thema's voor hem. Zijn vader is een witte Nederlander en ook kunstenaar. Tommy heeft het vak van hem geleerd. Hij merkt dat dingen vaak zwart-wit worden gezien. Door zijn achtergrond staat hij aan beiden kanten van de geschiedenis. Nu in het herdenkingsjaar van het slavernijverleden heeft hij werk in voorbereiding voor verschillende exposities. In een documentaire wil de aanvrager het maakproces van zijn werk neerzetten en kijkers kennis laten maken met Tommy van der Loo en bredere thema's als racisme, identiteit en slavernijverleden.

In december zijn 7 aanvragen in behandeling genomen. Daarvan zijn 3 aanvragen toegekend onder voorbehoud van aanvulling of bijstelling van de aanvraag.

Het groezelige eind – Frank du Mosch

Projectsom € 10.188

Een zesdelige podcastserie voor Omroep Brabant en/of Omroep Tilburg én een artikel over het Groezelig Eind, het huis in de Tilburgse Hoefstraat waar journalisten Frank du Mosch en Sjoukje van de Kolk veertig jaar geleden woonden. Zij gaan terug naar het roemrucht huis en praten met oud huisgenoten en huidige bewoners. Het huis is van oorsprong een studentenhuus, een van de grootste en bekendste van Tilburg. De rol die de stad in de levens van de oud bewoners heeft gespeeld is groot, een rol die de aanvrager wil onderzoeken en bespreken. Studenten vormden een subcultuur die in veel opzichten met de rug naar de Tilburgse samenleving stond. Nu, veertig jaar later, zie je dat een aantal van de Hoefstraat 116 oude bewoners er is blijven wonen en er zijn/haar draai heeft gevonden. De stad is aantoonbaar leuker, opener, spannender en creatiever geworden in de loop der jaren. De vraag is welke rol de studenten gespeeld hebben en nog spelen in dat proces.

Podwalk nieuwkomers – Kamiel Visser

Projectsom vooronderzoek € 1.500

Een Podwalk is een podcast waarbij je in verschillende audiohoofdstukken een route loopt. De podwalk die de aanvrager wil maken, gaat over de sociaal-maatschappelijke problemen waar nieuwkomers in Tilburg en Gilze-Rijen tegen aanlopen, en wat autochtone Nederlanders kunnen doen om die problemen te verlichten. De groep nieuwkomers in Nederland wordt nog steeds groter, de vluchtelingen crisis met de recente verkiezingen relevanter dan ooit. Op maatschappelijk en politiek vlak kunnen we niet meer om vluchtelingen heen, in het bijzonder burgers in een dorp dat in de buurt van een azc zit. Door middel van deze productie, waarbij nieuwkomers uit de desbetreffende omgeving aan het woord komen, wil de aanvrager een inkijkje geven in hun levens en de sociaal-maatschappelijke problemen waar zij tegen aanlopen. Op die manier wil de aanvrager luisteraars informeren maar ook meer begrip creëren voor nieuwkomers. Voorbeelden van onderwerpen die ik aan bod komen zijn sociale eenzaamheid, gezinshereniging of heimwee.

De podwalk vindt in Gilze-Rijen plaats, maar ongeveer de helft van de bronnen is afkomstig uit Tilburg. Dan gaat het over zowel professionals als informele bronnen. Ook de locatie waar de audiofragmenten afspelen is voor een groot deel in Tilburg. Hierdoor heeft de productie een sterke band met zowel Tilburg als Gilze-Rijen. In het kader van het vooronderzoek wordt in samenspraak met lokale instanties en media nagegaan hoe en welke Tilburgse insteek bij deze podwalk vooropgesteld kan worden.

Tilburg Textielstad – Julian Klop

Projectsom vooronderzoek €1.500

In de documentaire 'Tilburg Textielstad' duiken de aanvragers in het rijke textielverleden van Tilburg, samen met erfgoeddeskundigen, nazaten van arbeidersfamilies en activisten bij belangenverenigingen. De documentaire onderzoekt de sociale impact die het verleden heeft voortgebracht en werpt een blik op hoe textiel nog steeds een essentiële rol speelt in de hedendaagse cultuur. Welke sporen van sociale impact heeft de textielindustrie nagelaten in de Tilburgse cultuur? Einddoel is een documentaire die deze impact laat zien. Het vooronderzoek moet aantonen dat er voldoende aanknopingspunten zijn om aanvullend op wat er rond Tilburg Textielstad al is uitgebracht een actuele documentaire samen te stellen die de vermeende impact van de textielgeschiedenis laat zien.

Realisatie doelstellingen van het Mediafonds

De door het mediafonds ondersteunde projecten die in 2023 zijn gepubliceerd dragen bij aan het debat in de stad. De thema's die aan bod zijn geweest sluiten aan op voor de stad relevante zaken als inclusiviteit, armoede, long covidervaringen van getroffen Tilburgers, de leefwereld van Tilburgers, en grondspeculatie. Daarnaast zijn stimuleringsbijdragen toegewezen aan projecten die 'het verhaal' van de stad vertellen. Een journalistiek uitgewerkt verhaal van de stad kan betrokkenheid en daarmee debat bevorderen. Projecten die een stimuleringsbijdrage hebben ontvangen zijn met vermelding van het logo van het Mediafonds gepubliceerd in of uitgezonden door lokale en regionale media (Brabants Dagblad, Omroep Brabant, Omroep Tilburg, Wijkkrant Noord). Daaronder een samenwerkingsproject met het platform Follow the Money, dat een landelijk bereik heeft. Alle publicaties staan op de website van het Tilburgs Mediafonds:

<https://www.tilburgsmediafonds.nl/projecten/>

Mediacafé

In maart 2023 is voor de tweede keer het Tilburgs Mediacafé georganiseerd in podiumzaal Paradox. Het mediacafé is toegankelijk voor belangstellenden en genodigden. Tijdens het mediacafé zijn afgeronde en lopende projecten onder de aandacht gebracht van journalisten, relevante Tilburgse organisaties en belangstellende burgers. Daarbij is een discussie geëntameerd over jongeren en het belang en de relevantie van lokale media in de toekomst. Wethouder Yusuf Celik heeft tijdens het mediacafé het Tilburgs Mediabeleid toegelicht en is met het aanwezige publiek daarover in debat gegaan. Het mediacafé is goed bezocht en wordt door andere mediafondsen in het land gezien als een voorbeeld om naar buiten te treden.

Activiteiten

De secretaris van het Mediafonds heeft deelgenomen aan een landelijk overleg van lokale mediafondsen. Dit overleg is mede georganiseerd met het oog op (informele) benchmarking. Uitwisseling van contacten en vergelijking van aanpak en resultaten draagt bij aan kwaliteitsbevordering van de mediafondsen in Nederland.

De secretaris heeft op uitnodiging deelgenomen aan een onderwijsactiviteit rond freelancen op Fontys Journalistiek. De bijdrage bestond uit het verschaffen van inzicht in het aanvragen van een stimuleringsbijdrage.

Beleidsvoornemens 2024

In 2024 organiseert het Mediafonds opnieuw een mediacafé volgens de beproefde formule. Gesprekken met bezoekers en belangstellenden moet uitwijzen welk moment in de week het beste past in agenda's van potentiële bezoekers. Donderdagmiddag is daarbij een optie. Nagegaan wordt of een geormerkte stimuleringsbijdrage voor studentprojecten die aansluiten op het versterken van de lokale Tilburgse democratie, resultaat kan opleveren. Met Fontys Journalistiek wordt onderzocht of en hoe studenten kunnen aansluiten bij met een stimuleringsbijdrage ondersteunde projecten.

Financiële verantwoording

De uitgekeerde middelen voor journalistieke projecten zijn in 2023 lager dan begroot. Dit is mede veroorzaakt door het gegeven dat het aantal projecten dat voldeed aan de toewijzingseisen kleiner was dan verwacht.

Het mediafonds heeft mede door beperkte uitvoering in de coronatijd en restitutie vanwege afgebroken projecten in de periode 2021-2022-2023 een reserve opgebouwd van 61.161 euro. Een deel van deze reserve komt in 2024 beschikbaar voor extra stimuleringsbijdragen. Daarnaast worden middelen uit de reserve gereserveerd voor vernieuwing van de website en marketinggerelateerde activiteiten, met als doel het vergroten van zichtbaarheid van het mediafonds bij de doelgroep van lokale journalisten en studenten journalistiek. Ook worden extra middelen gereserveerd voor het administratief beter organiseren van aanvraagrondes voor stimuleringsbijdragen en voor de geautomatiseerde verwerking van aanvragen. Met de mogelijkheid voor betaalde secretariële ondersteuning.

Wijziging samenstelling van het bestuur

In 2023 is verdere invulling gegeven aan het rooster van aftreden van bestuursleden. Hedwig Zeedijk (voorzitter), Has Klerx (penningmeester) en Dion van den Berg (lid) zijn teruggetreden. Per 1 december 2023 is het bestuur als volgt samengesteld:

Wiel Schmetz (voorzitter). Mediasocioloog, voorheen directeur Fontys Hogeschool Journalistiek.

Wieneke Gunneweg (secretaris). Hoofdredacteur Erasmus Magazine.

Ruben Bastiaanse (penningmeester) Beleidsmedewerker Programma Open Overheid Ministerie van Binnenlandse Zaken.

Amber Dijs (lid) Zelfstandig programmamaker, marketeer en ontwerper.

Inge Guffens (lid) Zelfstandig filmmaker, journalist, regisseur en dagvoorzitter.